

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2013. gada 19. decembrī*

Apelācija — Prasība atcelt tiesību aktu — LESD 263. panta ceturtā daļa — Tiesības celt prasību — Prasības tiesība — Fiziskas vai juridiskas personas — Tiesību akts, kas šīs personas skar individuāli — Reglamentējošs akts, kas nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem — Lēmums, ar kuru valsts atbalsta shēma atzīta par nesaderīgu ar kopējo tirgu — Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā

Lieta C-274/12 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2012. gada 1. jūnijā iesniedza,

Telefónica SA, Madride (Spānija), ko pārstāv *J. Ruiz Calzado* un *J. Domínguez Pérez*, *abogados*, kā arī – *M. Núñez Müller*, *Rechtsanwalt*,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

otra lietas dalībiece –

Eiropas Komisija, ko pārstāv *P. Němečková* un *C. Urraca Caviedes*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja pirmajā instancē.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], priekšsēdētāja vietnieks K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji A. Ticano [*A. Tizzano*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], E. Juhāss [*E. Juhász*] un E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], tiesneši Dž. Arestis [*G. Arestis*], E. Levits, A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], A. Prehala [*A. Prechal*], E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*] un K. Vajda [*C. Vajda*] (referents),

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2013. gada 4. februāra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2013. gada 21. marta tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – spāņu.

Spriedums

- 1 Ar savu apelācijas sūdzību *Telefónica SA* (turpmāk tekstā – “*Telefónica*”) lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2012. gada 21. marta rīkojumu lietā T-228/10 *Telefónica/Komisija* (turpmāk tekstā – “pārsūdzētais rīkojums”), ar kuru tā kā nepieņemamu ir noraidījusi *Telefónica* prasību atcelt 1. panta 1. punktu Komisijas 2009. gada 28. oktobra Lēmumā 2011/5/EK par nemateriālās vērtības norakstīšanu nodokļu vajadzībām saistībā ar kapitāla daļu iegādi ārvalstīs C 45/07 (ex NN 51/07, ex CP 9/07), ko īstenojusi Spānija (OV 2011, L 7, 48. lpp.; turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”).

Tiesvedības priekšvēsture

- 2 1995. gada 27. decembra Likuma 43/1995 par uzņēmumu ienākuma nodokli (1995. gada 28. decembra BOE Nr. 310, 37072. lpp.) 12. panta 5. punktā bija paredzēts, ka kapitāldaļu iegādi Spānijā neregistrētā uzņēmumā zināmos apstākļos var uzskatīt par nemateriālo vērtību, kuru vēlāk, bet ne vairāk kā 20 gadus pēc šīs iegādes, ir iespējams norakstīt, tādējādi samazinot iegādi veikusā uzņēmuma nodokļu slogu (turpmāk tekstā – “attiecīgā shēma”).
- 3 Eiropas Komisija uzskatīja, ka attiecīgā shēma, kura nebija attiecināma uz kapitāldaļu iegādi Spānijā reģistrētās sabiedrībās, ir valsts atbalsts LESD 87. panta 1. punkta izpratnē, un tādēļ ar 2007. gada 10. oktobra lēmumu uzsāka EKL 88. panta 2. punktā paredzēto oficiālo izmeklēšanas procedūru, aicinot Spānijas Karalisti un iespējamās šīs shēmas izmantotājus iesniegt savus apsvērumus.
- 4 Procedūras noslēgumā Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu.
- 5 Apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punktā ir konstatēts, ka attiecīgā shēma ir tikusi piemērota, pārkāpjot EKL 88. panta 3. punktu, un šī shēma tika atzīta par nesaderīgu ar kopējo tirgu.
- 6 Tomēr Komisija ir atzinusi, ka tā pirms oficiālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanas un pēc divu komisāru paziņojumiem Eiropas Parlamentā ir sniegusi tādas īpašas beznosacījuma saskaņotas garantijas, kas minētās shēmas izmantotājiem varēja radīt pamatotas cerības uz to, ka šī shēma ir likumīga tādā nozīmē, ka, ņemot vērā tās neselektīvo raksturu, tā neietilpa valsts atbalsta noteikumu piemērošanas jomā. Tādējādi tā secināja, ka iepriekš minētajiem attiecīgās shēmas izmantotājiem bija tiesiskā paļāvība par to, ka atbalsts netiks atgūts, un tādēļ noteica, ka pirms 2007. gada 21. decembra – kas ir datums, kad *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* tika publicēts Komisijas lēmums par oficiālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu, – piešķirtās priekšrocības zināmos apstākļos var tikt saglabātas.
- 7 Tieši tādēļ apstrīdētā lēmuma 1. panta 2. punktā tika paredzēts, ka, pamatojoties uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu, attiecīgo shēmu var turpināt piemērot pirms šā datuma veiktajai kapitāldaļu iegādei.
- 8 Saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 4. panta 1. punktu Spānijas Karalistei ir jāatgūst šī lēmuma 1. panta 1. punktā minētais nesaderīgais atbalsts no saņēmējiem, kuru Kopienas iekšienē iegūtā līdzdalība ārvalstu uzņēmēj-sabiedrībās neatbilst šī lēmuma 1. panta 2. punktā minētajiem nosacījumiem.
- 9 Apstrīdētā lēmuma 5. pantā ir paredzēts, ka attiecīgā atbalsta atgūšana ir tūlītēja un efektīva un ka Spānijas Karalistei ir jānodrošina šī lēmuma īstenošana četrus mēnešu laikā pēc tā izziņošanas dienas.
- 10 Visbeidzot apstrīdētā lēmuma 6. pantā ir noteikts, ka Spānijas Karalistei ir jāsniedz Komisijai noteikta informācija un ir jāturpina informēt Komisiju par progresu attiecībā uz valsts pasākumiem šī lēmuma īstenošanai. Tostarp saskaņā ar šī lēmuma 6. panta 1. punkta a) apakšpunktu Spānijas Karalistei ir jāiesniedz Komisijai attiecīgās shēmas atbalsta saņēmēju saraksts. Ir vispārzināms, ka *Telefónica* bija iekļauta šajā sarakstā.

- 11 *Telefónica*, izmantojot attiecīgo shēmu, 2005. un 2006. gadā bija veikusi divus kapitāldaļu iegādes darījumus, attiecīgi vienā Čehijas Republikā reģistrētā sabiedrībā un kādā Apvienotajā Karalistē reģistrētā sabiedrībā, un abos šajos gadījumos šie iegādes darījumi bija veikti pirms apstrīdētā lēmuma 1. panta 2. punktā paredzētā datuma.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais rīkojums

- 12 Savā 2010. gada 21. martā celtajā prasībā par apstrīdēto lēmumu *Telefónica* lūdza atcelt šī lēmuma 1. panta 1. punktu.
- 13 Ar atsevišķu dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegts 2010. gada 30. septembrī, Komisija saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 114. panta 1. punktu izvirzīja iebildi par nepieņemamību. Komisija apgalvoja, ka prasība ir nepieņemama, jo *Telefónica* nebija pierādījusi nedz tās interesi celt prasību, nedz to, ka apstrīdētais lēmums ir to skāris individuāli. *Telefónica* iesniedza rakstveida apsvērumus par šo iebildi par nepieņemamību.
- 14 Pārsūdzētajā rīkojumā Vispārējā tiesa noraidīja *Telefónica* prasību kā nepieņemamu, pamatojoties uz otro no Komisijas izvirzītajām divām iebildēm par nepieņemamību. Pārsūdzētā rīkojuma 41. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka apstrīdētais lēmums nav individuāli skāris *Telefónica* LESD 263. panta ceturtais daļas izpratnē, un šī paša rīkojuma 45. punktā atzina, ka šis lēmums nav kvalificējams kā akts, kas nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem šīs tiesību normas beigu daļas izpratnē. Līdz ar to Vispārējā tiesa noraidīja *Telefónica* prasību, neizvērtējot pirmo iebildi par nepieņemamību, kas attiecās uz intereses celt prasību neesamību.

Lietas dalībnieku prasījumi

- 15 *Telefónica* prasījumi Tiesai ir šādi:
- atcelt pārsūdzēto rīkojumu;
 - atzīt lietā T-228/10 celto prasību atcelt tiesību aktu par pieņemamu un nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai nolēmuma pieņemšanai pēc būtības, un
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus “saistībā ar abās tiesu instancēs ierosinātajām tiesvedībām attiecībā uz pieņemamību”.
- 16 Komisija prasa apelācijas sūdzību noraidīt un piespriest *Telefónica* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

- 17 Apelācijas sūdzības pamatojumam *Telefónica* ir izvirzījusi trīs pamatus. Pirmkārt, tā apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi tās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā. Otrkārt, tā norāda, ka Vispārējā tiesa ir kļūdaini interpretējusi LESD 263. panta ceturto daļu, nospriežot, ka apstrīdētais lēmums nav to individuāli skāris. Treškārt, tā apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir kļūdaini interpretējusi akta, kas nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem, jēdzienu šajā tiesību normā paredzētā trešā gadījuma izpratnē.
- 18 Jautājums par to, vai ar pārsūdzēto rīkojumu ir tikušas aizskartas *Telefónica* tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, rodas tikai tad, ja Vispārējā tiesa *Telefónica* prasību ir atzinusi par nepieņemamu, pamatojoties uz pareizu LESD 263. panta ceturtais daļas interpretāciju. Līdz ar to *Telefónica* apelācijas

sūdzības pamatojumam izvirzītais pirmais pamats ir jāizvērtē tikai pēc abu pārējo tās izvirzīto pamatu izvērtēšanas, kuri attiecas uz kļūdām tiesību piemērošanā, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi minētās tiesību normas interpretācijā.

- 19 Turklāt ir jāatgādina, ka LESD 263. panta ceturtajā daļā ir paredzēti divi gadījumi, kuros fiziskai vai juridiskai personai ir piešķirtas tiesības celt prasību par aktu, kura adresāte tā nav. Pirmkārt, šādu prasību ir iespējams celt ar nosacījumu, ka šis akts šo personu ir skāris tieši un individuāli. Otrkārt, attiecīgā persona var celt prasību par reglamentējošu aktu, kas nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem, ja tas to ir skāris tieši.
- 20 Ja apstrīdētais lēmums būtu jāatzīst par reglamentējošu aktu, kas nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem, kā to savā trešajā izvirzītajā pamatā ir apgalvojusi *Telefónica*, tai nebūtu jāpierāda, – kā tā ir apgalvojusi savā otrajā izvirzītajā pamatā – ka šis lēmums ir to skāris individuāli. Līdz ar to vispirms ir jāizskata trešais pamats.

Par trešo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 21 *Telefónica* apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nospriežot, ka tādi valsts atbalsta jomā pieņemti lēmumi kā apstrīdētais lēmums ir saistīti ar īstenošanas pasākumiem LESD 263. panta ceturtais daļas beigu daļas izpratnē.
- 22 *Telefónica* norāda, ka lēmumam, ar kuru atbalsta shēma ir atzīta par nesaderīgu ar kopējo tirgu, ir tieša iedarbība un tam nav vajadzīgi īstenošanas pasākumi, jo piešķirtie atbalsti uzreiz tiek uzskatīti par nelikumīgiem un parasti rada attiecīgajai dalībvalstij pienākumu tos atgūt. Pēc šāda lēmuma veikti pasākumi, kuri var būt vajadzīgi, lai izpildītu pienākumu atgūt atbalstu no atsevišķiem tā saņēmējiem, kā, piemēram, apstrīdētā lēmuma 6. panta 2. punktā minētie, uz kuriem Vispārējā tiesa ir norādījusi pārsūdzētā rikožuma 43. punktā, esot tikai papildpienākumi, ar kuriem nevar tikt apstrīdēta šī lēmuma rezolutīvajā daļā ietvertu pantu tiešā iedarbība. *Telefónica* uzskata – ja tiktu pieļauts, kā ir secinājusi Vispārējā tiesa, ka par īstenošanas pasākumu LESD 263. panta ceturtais daļas beigu daļas izpratnē ir uzskatāms jebkurš pasākums, lai arī cik minimāls tas nebūtu, kas dalībvalstij ir jāveic, lai īstenotu kādu Savienības tiesību aktu, no šī noteikuma piemērošanas jomas automātiski tiktu izslēgti daudzi reglamentējošie akti, un tas būtu pretrunā Savienības likumdevēja izvirzītajam mērķim atvieglot privātpersonu, kuru intereses ir tikušas skartas ar nelegislatīva rakstura aktiem, kurus ir pieņēmušas Savienības iestādes, piekļuvi Vispārējai tiesai.
- 23 Komisija uzskata, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, secinot, ka apstrīdēto lēmumu nevar kvalificēt par aktu, kas nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem.
- 24 Tā kā īstenošanas pasākumu jēdziens Līgumos nav definēts, šķistu loģiski to interpretēt burtiski, proti, uzskatīt, ka tas attiecas uz visiem tiesību aktiem, kas ir vajadzīgi kāda cita tiesību akta izpildei. Šī jēdziena burtiskā nozīme būtu līdzvērtīga nozīmei, kuru savu secinājumu lietā, kurā tika taisīts 2002. gada 25. jūlija spriedums lietā C-50/00 P *Unión de Pequeños Agricultores/Padome (Recueil, I-6677. lpp.)*, 43. punktā ir sniedzis ģenerāladvokāts F. Dž. Džeikobss [*F. G. Jacobs*], lai norādītu uz iespējamajām nepilnībām Savienības tiesu sistēmā. Komisija uzskata, ka no Eiropas konventa, kurš bija atbildīgs par Līguma par Konstitūciju Eiropai (OV 2004, C 310, 1. lpp.) izstrādi, darba dokumentiem izriet, ka, pieņemot noteikumu, kurš vēlāk kļuva par LESD 263. panta ceturtais daļas beigu daļu, likumdevēja mērķis bija novērst šīs iespējamās nepilnības Eiropas Savienības tiesu sistēmā. Komisija uzskata, ka tiesību celt prasību reglamentējošo nosacījumu mikstināšana tādējādi atbilda vēlmei piešķirt privātpersonām tiesības celt tiešu prasību par vispārpiemērojamiem tiesību aktiem, bet ierobežojot šīs tiesības tikai ar tiem gadījumiem, kad šīm privātpersonām nav iespējas apstrīdēt īstenošanas akta spēkā esamību.

- 25 Komisija piebilst, ka gadījumā, ja reglamentējošajam aktam ir vajadzīgs īstenošanas pasākums – neatkarīgi no tā, vai runa ir par valsts pasākumu vai Savienības līmenī veiktu pasākumu, – privātpersonu tiesību aizsardzība tiesā tiek nodrošināta ar to iespēju apstrīdēt īstenošanas pasākuma tiesiskumu, attiecīgā gadījumā izvirzot iebildi par nepieņemamību attiecībā uz reglamentējošo pamataktu, kas ir šā pasākuma pamats. Tādējādi, lai varētu tieši apstrīdēt pamataktu, nav nepieciešams, lai šīm personām būtu tiesības celt prasību.
- 26 Runājot par apstrīdēto lēmumu, neesot nekādu šaubu, ka lēmumam, ar kuru dalībvalstij ir uzdots atgūt par nesaderīgu ar kopējo tirgu atzītu atbalstu, ir vajadzīgi īstenošanas pasākumi. Komisija uzskata, ka šāda lēmuma vienīgais adresāts ir attiecīgā dalībvalsts un tas nevar radīt atbalsta saņēmējiem tiešu samaksas pienākumu. Komisija šajā ziņā atgādina, ka saskaņā ar LESD 288. panta ceturrtās daļas otro teikumu lēmumi, kuros ir norādīti konkrēti adresāti, ir saistoši tikai šiem adresātiem. Tā uzskata – lai pienākums būtu attiecināms uz atbalsta saņēmējiem, dalībvalstij ir jāveic īstenošanas pasākumi, lai no šīm personām pieprasītu nepamatoti saņemtā atbalsta atmaksu. Turklāt Spānijas Karalistei apstrīdētajā lēmumā papildus atgūšanas pienākumam esot noteikts pienākums veikt citus īstenošanas pasākumus, kā, piemēram, pienākums izbeigt attiecīgo shēmu.

Tiesas vērtējums

- 27 Kā secinājumu 40. un 41. punktā ir norādījusi ģenerālvokāte, jēdziens “reglamentējošs akts, kas [...] nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem” LESD 263. panta ceturrtās daļas beigu daļas izpratnē, ir jāinterpretē, ņemot vērā šī noteikuma mērķi, kas, kā tas izriet no tā rašanās vēstures, ir novērst to, ka privātpersonai ir jāpārkāpj tiesības, lai tā varētu iegūt piekļuvi tiesai. Ja reglamentējošs akts tieši ietekmē fiziskas vai juridiskas personas tiesisko stāvokli, bet nav vajadzības veikt īstenošanas pasākumus, pastāvētu risks, ka šī persona nesaņems efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, ja tai nebūtu tiesību celt tiešu prasību Savienības tiesā, lai apstrīdētu šī reglamentējošā akta tiesiskumu. Būtībā, ja nebūtu īstenošanas pasākumu, fiziska vai juridiska persona, lai arī attiecīgais akts ir to tieši skāris, varētu panākt šī tiesību akta pārbaudi tiesā, tikai pārkāpjot šajā aktā ietvertos noteikumus un atsaucoties uz šī akta noteikumu prettiesiskumu pret to ierosinātajos procesos valsts tiesās.
- 28 Šajā ziņā ir jāprecizē, pirmkārt, ka gadījumā, ja reglamentējošs akts ir saistīts ar īstenošanas pasākumiem, Savienības tiesību sistēmas ievērošanas pārbaude tiesā tiek nodrošināta neatkarīgi no tā, vai minētos pasākumus ir veikusi Savienība vai dalībvalstis. Fiziskas vai juridiskas personas, kuras LESD 263. panta ceturrtajā daļā paredzēto pieņemamības nosacījumu dēļ nevar tieši apstrīdēt Savienības reglamentējošu aktu Savienības tiesā, ar iespēju apstrīdēt ar šo aktu saistītos īstenošanas pasākumus ir aizsargātas pret šī akta piemērošanu tām.
- 29 Ja minēto tiesību aktu ieviešana ir Savienības iestāžu vai struktūru ziņā, fiziskas vai juridiskas personas var celt tiešu prasību Savienības tiesās par piemērošanas aktiem, ievērojot LESD 263. panta ceturrtajā daļā paredzētos nosacījumus, un atbilstoši LESD 277. pantam savas prasības pamatošanai atsaukties uz attiecīgā pamataakta prettiesiskumu. Ja šī ieviešana ir dalībvalstu ziņā, šīs personas var norādīt uz attiecīgā pamataakta spēkā neesamību valsts tiesās un likt tām atbilstoši LESD 267. pantam vērsties Tiesā ar prejudiciāliem jautājumiem (2013. gada 3. oktobra spriedums lietā *C-583/11 P Inuit Tapiriit Kanatami u.c./Parlaments un Padome*, 93. punkts).
- 30 Otrkārt, kā secinājumu 48. punktā ir norādījusi ģenerālvokāte, lai izvērtētu, vai reglamentējošs akts ir saistīts ar īstenošanas pasākumiem, ir jāņem vērā tās personas situācija, kura ir atsaukusies uz tiesībām celt prasību atbilstoši LESD 263. panta ceturrtās daļas beigu daļai. Līdz ar to nav nozīmes tam, vai attiecīgais akts ir saistīts ar īstenošanas pasākumiem attiecībā pret citām personām.

- 31 Treškārt, lai izvērtētu, vai apstrīdētais akts ir saistīts ar īstenošanas pasākumiem, ir jāņem vērā tikai un vienīgi prasības priekšmets un gadījumā, ja prasītājs ir lūdzis tikai daļēju tiesību akta atcelšanu, – attiecīgi ir jāņem vērā tikai tie īstenošanas pasākumi, kas var būt saistīti ar šo attiecīgā tiesību akta daļu.
- 32 Tieši ievērojot šos precizējumus, ir jāizskata *Telefónica* apelācijas sūdzības pamatojumam izvirzītais trešais pamats.
- 33 Kā secinājumu 33. punktā ir norādījusi ģenerālvokāte, *Telefónica* prasības vienīgais mērķis bija attiecīgās shēmas atzīšanas par daļēji nesaderīgu ar kopējo tirgu atbilstoši apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punktam apstrīdēšana, un tā neattiecās uz atbalsta atgūšanu, ko bija uzdots veikt tā 4. panta 1. punktā, vai citiem šī lēmuma 6. panta 2. punktā Spānijas Karalistei noteiktajiem pienākumiem.
- 34 Pirmkārt, kā secinājumu 48. punktā ir norādījusi ģenerālvokāte, attiecīgās shēmas daļējas nesaderības ar kopējo tirgu atzīšana atbilstoši apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punktam ir attiecināma vienīgi uz dalībvalsti, kura ir šī lēmuma adresāte, šajā gadījumā – Spānijas Karalisti, tādēļ šis lēmums atbilstoši LESD 288. panta ceturtajai daļai citām personām nav saistošs.
- 35 Otrkārt, apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punkta vienīgais mērķis ir atzīt attiecīgo shēmu par nesaderīgu ar kopējo tirgu. Tajā nav definētas konkrētās sekas, ko šī atzīšana rada katram konkrētajam nodokļu maksātājam un kas materializēsies tādos administratīvos aktos kā paziņojums par nodokli, kurš pats par sevi ir īstenošanas pasākums, kas ir “saistīts” ar apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punktu LESD 263. panta ceturtais daļas beigu daļas izpratnē.
- 36 Līdz ar to Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 44. punktā pamatoti ir nospriedusi, ka pasākumi, kas tiek veikti lēmuma par nesaderību [ar kopējo tirgu] īstenošanai, tostarp pasākums, ar kuru noraidīts lūgums par attiecīgās nodokļu priekšrocības izmantošanu un ko prasītāja varēs apstrīdēt arī valsts tiesā, ir apstrīdētā lēmuma īstenošanas pasākumi.
- 37 Šāds secinājums pats par sevi var būt pamats noraidīt *Telefónica* argumentāciju, ko tā bija izvirzījusi Vispārējā tiesā un saskaņā ar kuru apstrīdētais lēmums nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem.
- 38 Līdz ar to Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 45. punktā pamatoti ir nospriedusi, ka neatkarīgi no tā, vai apstrīdētais lēmums ir reglamentējošs akts, šajā lietā nav tikuši izpildīti LESD 263. panta ceturtais daļas beigu daļā paredzētie pieņemamības nosacījumi.
- 39 Ņemot vērā visus šos apsvērumus, *Telefónica* apelācijas sūdzības pamatojumam izvirzītais trešais pamats ir jānoraida.

Par otro pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 40 *Telefónica* apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, veicot pārāk šauru atbalsta shēmas, kas ir Komisijas lēmuma priekšmets, faktiskā izmantotāja jēdziena interpretāciju, kā tas tostarp izriet no 2011. gada 9. jūnija sprieduma apvienotajās lietās C-71/09 P, C-73/09 P un C-76/09 P *Comitato “Venezia vuole vivere” u.c./Komisija* (Krājums, I-4727. lpp.). *Telefónica* norāda, ka pretēji Vispārējās tiesas pārsūdzētā rīkojuma 24. un 25. punktā nospriestajam nozīme ir nevis tam, lai puse, kura ir faktiski saņēmusi attiecīgo atbalstu, būtu viena no tām, kurām pavisam noteikti ir jāatmaksā šis atbalsts, bet ka pietiek ar to, ka pastāv risks, ka tās interesēm varētu tikt nodarīts būtisks kaitējums, kā tas būtu gadījumā, ja *Telefónica* būtu jāatmaksā minētais atbalsts.

- 41 *Telefónica* uzskata, ka tai ir divkāršs saņemta atbalsta atmaksāšanas pienākuma risks, kaut gan Komisija ir atzinusi tās tiesisko paļāvību. Pirmkārt, apstrīdētā lēmuma 1. panta 2. un 3. punktā paredzētais izņēmums no atgūšanas pienākuma ir prasības atcelt tiesību aktu priekšmets Vispārējā tiesā šobrīd izskatāmajā lietā T-207/10 *Deutsche Telekom*/Komisija. Ja šī prasība tiks apmierināta, *Telefónica* varētu rasties pienākums atmaksāt saņemto atbalstu. Otrkārt, šajā pašā lēmumā ietvertais secinājums, saskaņā ar kuru noteikumi par nemateriālās vērtības norakstīšanu ir nelikumīgs atbalsts, ļautu trešajām personām, kas ir šī atbalsta saņēmēju konkurentes, celt prasības valsts līmenī, lai saņemtu jebkādu nodarīto zaudējumu atlīdzību.
- 42 Komisija savukārt uzskata, ka judikatūrā ir paredzēti divi nosacījumi, kuriem ir jābūt izpildītiem, lai tādos apstākļos kā šajā lietā prasītāju varētu atzīt par individuāli skartu. Pirmkārt, prasītājam ir jābūt faktiskajam atbilstoši atbalsta shēmai piešķirtā individuālā atbalsta saņēmējam. Otrkārt, tam ir jābūt pienākumam atmaksāt attiecīgo atbalstu vai tam vismaz ir jāpastāv atbalsta atmaksāšanas riskam. Pretēji *Telefónica* apgalvojumiem ar to vien, ka prasītājam pastāv risks, ka viņa interesēm vispārīgi varētu tikt nodarīts būtisks kaitējums, turpretī nav pietiekami. Tiesa 1988. gada 2. februāra spriedumā apvienotajās lietās 67/85, 68/85 un 70/85 *Kwekerij van der Kooy u.c./Komisija (Recueil, 219. lpp., 15. punkts)*, kā arī 1993. gada 7. decembra spriedumā lietā C-6/92 *Federmineraria u.c./Komisija (Recueil, I-6357. lpp., 11.–16. punkts)* esot noraidījusi apgalvojumu, saskaņā ar kuru prasītājs tiek individuāli skarts tikai tādēļ vien, ka viņš ir bijis atbalsta shēmas izmantotājs.
- 43 Šajā lietā katrā ziņā nepastāvot nekāds risks, ka *Telefónica* varētu būt jāatmaksā tās saņemtais atbalsts vai ka tās interesēm varētu tikt nodarīts būtisks kaitējums, jo jau no apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīža esot bijis acīmredzams, ka uz *Telefónica* tiks attiecināts tiesiskās paļāvības aizsardzības princips.

Tiesas vērtējums

- 44 Jāatgādina, ka *Telefónica* nav apstrīdētā lēmuma adresāte un ka šis lēmums, kā izriet no šā sprieduma 34.–36. punkta, ir saistīts ar īstenošanas pasākumiem.
- 45 Saskaņā ar LESD 263. panta ceturto daļu jebkura fiziska vai juridiska persona var celt prasību par tiesību aktu, kas nav adresēts šai personai un kas ir saistīts ar īstenošanas pasākumiem, neatkarīgi no tā, vai šis akts skar to tieši un individuāli.
- 46 Attiecībā uz otro no šiem nosacījumiem, proti, to, ka attiecīgais tiesību akts konkrēto personu ir skāris individuāli, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka personas, kas nav lēmuma adresāti, var uzskatīt par individuāli skartām tikai tad, ja šis lēmums ir tās skāris noteiktu tām raksturīgu īpašu pazīmju dēļ vai tādu faktisko apstākļu dēļ, kas tās atšķir no visām citām personām, un tādējādi tās individualizē tieši tāpat kā lēmuma adresātu (1963. gada 15. jūlija spriedums lietā 25/62 *Plaumann*/Komisija, *Recueil*, 197., 223. lpp.; iepriekš minētais spriedums lietā *Comitato "Venezia vuole vivere" u.c./Komisija*, 52. punkts, kā arī iepriekš minētais spriedums lietā *Inuit Tapiriit Kanatami u.c./Parlaments un Padome*, 72. punkts).
- 47 Kā pārsūdzētā rīkojuma 28. punktā ir norādījusi Vispārējā tiesa, no pastāvīgās judikatūras arī izriet, ka iespēja vairāk vai mazāk precīzi noteikt to personu skaitu vai pat identitāti, uz kurām attiecas pasākums, nekādā gadījumā nenozīmē, ka šis pasākums tās skar individuāli, ja ir skaidrs, ka šis pasākums ir piemērojams objektīvām tiesiskām vai faktiskām situācijām, kas paredzētas attiecīgajā tiesību aktā (šajā ziņā skat. 2001. gada 22. novembra spriedumu lietā C-451/98 *Antillean Rice Mills /Padome, Recueil, I-8949. lpp., 52. punkts)*.

- 48 Jākonstatē, ka tā tas ir arī apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punkta gadījumā, kuru *Telefónica* ir lūgusi atcelt, un ņemot vērā kuru tādējādi ir jāizvērtē tās tiesības celt prasību. Šis 1. panta 1. punkts ir piemērojams objektīvi noteiktām situācijām un rada tiesiskas sekas attiecībā uz vispārīgi un abstrakti noteiktām personu kategorijām. Līdz ar to *Telefónica* nevar apgalvot, ka tā ar šo noteikumu ir izcelta individuāli.
- 49 Apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punkta vienīgais mērķis ir liegt visām personām nākotnē izmantot attiecīgo shēmu. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru uzņēmums principā nevar apstrīdēt Komisijas lēmumu, ar kuru tiek aizliegta atbalsta shēma, ja šis lēmums skar to tikai tāpēc, ka tas pieder pie attiecīgās nozares un ir iespējams minētās shēmas izmantotājs (skat. 2000. gada 19. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-15/98 un C-105/99 Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija, *Recueil*, I-8855. lpp., 33. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 50 No tā izriet, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 41. punktā ir pamatoti nospriedusi, ka apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punkts nav individuāli skāris *Telefónica* LESD 263. panta ceturrtās daļas izpratnē.
- 51 No visa iepriekš minētā izriet, ka *Telefónica* apelācijas sūdzības pamatojumam izvirzītais otrais pamats arī ir jānoraida.

Par pirmo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 52 *Telefónica* apgalvo, ka Vispārējā tiesa, noraidot tās prasību kā nepieņemamu, nav ievērojusi tās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kas izriet no Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. un 13. panta, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta.
- 53 *Telefónica* tostarp norāda, ka tā nevar iebildes veidā panākt apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punkta pārbaudi tiesā, izraisot strīdu ar nodokļu administrāciju un atsaucoties uz attiecīgo shēmu – kura spēkā esošajā Spānijas tiesiskajā regulējumā vairs nepastāv –, lai panāktu, ka valsts kompetentā tiesa vērsas Tiesā ar prejudiciālu jautājumu par spēkā esamības izvērtējumu atbilstoši LESD 267. panta pirmās daļas b) punktam. Tas būtībā nozīmētu, ka tai būtu jāizdara tiesību pārkāpums, proti, apzināti jārikojas pretrunā spēkā esošajiem tiesību aktiem. Apzināti pārkāpjot tiesības, tā pārkāptu ne vien uzvedības noteikumus, kurus tā ir apņēmusies ievērot, bet arī radītu zināmu risku, ka Spānijas nodokļu administrācija var nolemt īstenot savas soda noteikšanas pilnvaras, pamatojoties uz vairākiem piemērojamo nodokļu tiesību aktu noteikumiem.
- 54 Komisija atgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 263. un 277. pantu, no vienas puses, un LESD 267. pantu, no otras puses, ir izveidota pilnīga tiesību aizsardzības līdzekļu un procedūru sistēma, kuras mērķis ir nodrošināt iestāžu aktu tiesiskuma pārbaudi, to uzticot Savienības tiesai.
- 55 *Telefónica* apgalvojums, saskaņā ar kuru Vispārējai tiesai bija jāizvērtē nosacījumi, ar kādiem faktiski bija iespējams izmantot valsts tiesību aizsardzības līdzekļus, arī ir jānoraida. Nav pieņemama tāda tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmas interpretācija, saskaņā ar kuru tiešu prasību par tiesību akta atcelšanu Savienības tiesā var celt gadījumā, ja pēc tam, kad šī tiesa ir veikusi noteiktu valsts procesuālo noteikumu pārbaudi, var pierādīt, ka šie noteikumi neļauj privātpersonai celt prasību, lai apstrīdētu attiecīgā Savienības tiesību akta spēkā esamību. Atbilstoši šādai sistēmai Savienības tiesai būtu jāizvērtē un jāinterpretē valsts procesuālās tiesības, tādējādi pārsniedzot tās kompetenci saistībā ar Savienības iestāžu pieņemto tiesību aktu tiesiskuma pārbaudi. Katrā ziņā privātpersonai neesot tiesību celt prasību par tiesību akta atcelšanu Savienības tiesā, pat ja izrādītos, ka valsts procesuālie noteikumi ļauj tai apstrīdēt attiecīgā Savienības tiesību akta spēkā esamību tikai pēc tā pārkāpuma.

Tiesas vērtējums

- 56 Vispirms ir jāatgādina, ka Savienība ir tiesiska Savienība, kurā tās iestāžu aktu atbilstība, tostarp Līgumiem, vispārīgiem tiesību principiem, kā arī pamattiesībām, tiek pārbaudīta (iepriekš minētais spriedums lietā *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome, 91. punkts).
- 57 Par Savienības tiesību sistēmas ievērošanu, kā tas izriet no LES 19. panta 1. punkta, rūpējas Tiesa un dalībvalstu tiesas. Šim mērķim ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 263. un 277. pantu, no vienas puses, un tā 267. pantu, no otras puses, ir izveidota pilnīga tiesību aizsardzības līdzekļu un procedūru sistēma, kuras mērķis ir nodrošināt Savienības tiesību aktu tiesiskuma pārbaudi, to uzticot Savienības tiesai (iepriekš minētais spriedums lietā *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome, 90. un 92. punkts).
- 58 Kā izriet no šī sprieduma 34.–36. punkta, apstrīdētais lēmums ir saistīts ar īstenošanas pasākumiem attiecīgajā dalībvalstī, kas ir veicami attiecībā uz *Telefónica*.
- 59 Līdz ar to, pat ja *Telefónica* LESD 263. panta ceturtajā daļā paredzēto pieņemamības nosacījumu dēļ nevar tieši apstrīdēt apstrīdēto lēmumu Savienības tiesā, tā var norādīt uz šā lēmuma spēkā neesamību valsts tiesās un lūgt tām atbilstoši LESD 267. pantam vērsties Tiesā ar prejudiciāliem jautājumiem, tostarp ceļot prasību šajās tiesās par administratīvo aktu, ar kuru tai ir liegts veikt attiecīgajā shēmā paredzēto norakstīšanu.
- 60 No tā izriet, ka *Telefónica* apelācijas sūdzības pamatojumam izvirzītais pirmais pamats ir jānoraida.
- 61 Tā kā neviens no *Telefónica* apelācijas sūdzības pamatojumam izvirzītajiem trim pamatiem nav ticis apmierināts, apelācijas sūdzība ir noraidāma pilnībā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 62 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem. Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.
- 63 Tā kā Komisija ir prasījusi piespriež *Telefónica* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai šis spriedums nav labvēlīgs, jāpiespriež *Telefónica* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **apelācijas sūdzību noraidīt;**
- 2) ***Telefónica SA* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]